

Αθήνα, 10/12/2024

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ταχ.Δ/ση: Κοραή 4, Αθήνα, 10565

Πληροφορίες: Η. Κιούση

Τηλ.: 2103278148

e-mail: yfypourgous@minscfa.gov.gr

ΠΡΟΣ:

Βουλή των Ελλήνων

ΘΕΜΑ: Η υπ' αριθμ. 1898/28.11.2024 ΕΡΩΤΗΣΗ προς την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας με θέμα *«Δυσλειτουργίες στην χρήση του «Panic Button» και χωρίς χρονοδιάγραμμα η υλοποίηση του «Risk Tool»»*

Σχετικά με τα αναφερόμενα στην υπ' αριθ. 1898/28.11.2024 ερώτηση, σάς παραθέτουμε τα εξής:

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΓΙΑΔ) του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας είναι αρμόδια, σύμφωνα με το αρ. 4 του ν. 4604/2019 (Α' 50), για το συντονισμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των εθνικών πολιτικών και μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης κάθε μορφής βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η ΓΓΙΑΔ από κοινού με το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης υλοποιούν το Πρόγραμμα «Κομβίον Πανικού» (Panic button), του οποίου η πιλοτική εφαρμογή θεσπίστηκε ήδη με την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4995/2022 (Α' 216).

Με το πρόγραμμα της ψηφιακής εφαρμογής «ΚΟΜΒΙΟΝ ΠΑΝΙΚΟΥ» (Panic Button), παρέχεται η δυνατότητα άμεσης ειδοποίησης της Ελληνικής Αστυνομίας, σε περιπτώσεις περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας που συνδέονται με απειλή ή κίνδυνο ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας του προσώπου που την χρησιμοποιεί. Σκοπός της ψηφιακής εφαρμογής «Panic Button» είναι η παροχή ταχείας βοήθειας στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, καθώς τους επιτρέπει, όταν βρίσκονται σε κίνδυνο να καλούν την Ελληνική Αστυνομία, άμεσα και με ασφαλή τρόπο. Ειδικότερα, το κινητό τηλέφωνο του θύματος, στο οποίο είναι

εγκατεστημένη η εφαρμογή, συνδέεται με τις αρμόδιες αρχές που εντοπίζουν το στίγμα, μέσω γεωεντοπισμού, και παρεμβαίνουν άμεσα, για να το προστατεύσουν.

Η ψηφιακή εφαρμογή αναπτύχθηκε και παραχωρήθηκε με δωρεά στην ΓΓΙΑΔ από την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «VODAFONE ΠΑΝΑΦΟΝ Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Τηλεπικοινωνιών».

Τα ειδικότερα θέματα της πιλοτικής λειτουργίας του προγράμματος «Panic Button» ρυθμίστηκαν με την υπ' αριθμ. 111847/2022 ΚΥΑ (Β' 6007), σύμφωνα με την οποία η ψηφιακή εφαρμογή χορηγείται στις δικαιούχους από α) τα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και β) τα Αστυνομικά Τμήματα και τα επιχειρησιακά Γραφεία Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας.

Η λειτουργία του προγράμματος «Panic Button» αξιολογήθηκε από τα στελέχη των Συμβουλευτικών Κέντρων του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ ως θετική. Οι συμβουλευόμενες γυναίκες που έλαβαν την εφαρμογή, ανέφεραν ότι αισθάνθηκαν ασφάλεια και ανακούφιση από την ύπαρξη αυτής της δυνατότητας, ακόμη και αν δεν την χρησιμοποιήσουν ποτέ. Διαπιστώθηκε, επιπροσθέτως, ότι πρόκειται για ένα πολύ σημαντικό εργαλείο που συμβάλλει αποτελεσματικά στην ασφάλεια και προστασία των γυναικών θυμάτων βίας.

Με βάση τα ως άνω δεδομένα, προχωρήσαμε σε συνεργασία με το Προστασίας του Πολίτη και το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, στην επέκταση της λειτουργίας του προγράμματος «Panic Button» τόσο χωρικά, ώστε να καταλαμβάνει το σύνολο της επικράτειας, όσο και χρονικά.

Εν συνεχεία, εκδόθηκαν η υπ' αριθ. ΥΚΟΙΣΟ/32277/17.05.2024 ΚΥΑ (Β' 2921) και η υπ' αριθ. ΥΚΟΙΣΟ/32276/17.05.2024 ΚΥΑ (Β' 2922), δυνάμει των οποίων αποφασίστηκε η χωρική και χρονική επέκταση της εφαρμογής, ρυθμίστηκαν περαιτέρω ειδικότερα ζητήματα για την χορήγησή της και πλέον το «Panic Button» χορηγείται σε όλη τη χώρα από τις αρμόδιες αρχές, ήτοι τα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ και την Ελληνική Αστυνομία. Επιπροσθέτως, δικαιούχοι εγγραφής στην εφαρμογή «Panic Button» και εγκατάστασής της στα κινητά τους τηλέφωνα, είναι πλέον όλα τα ενήλικα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3500/2006 (Α' 232).

Επισημαίνεται ακόμη ότι, από το Μάρτιο του έτους 2023, όταν και ξεκίνησε η πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος «Panic Button» στην Περιφέρεια Αττικής και την Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης και έως τη λήξη του έτους 2023, από τις ωφελούμενες των Συμβουλευτικών Κέντρων του Δικτύου Δομών της ΓΓΙΑΔ, **352** γυναίκες ενημερώθηκαν και **71** από αυτές εγκατέστησαν την ψηφιακή εφαρμογή στο Συμβουλευτικό Κέντρο. Αντίστοιχα, για το χρονικό διάστημα από 01/01/2024 έως 9/12/2024, και, ενώ η εφαρμογή του προγράμματος «Panic Button» έχει επεκταθεί στο σύνολο της χώρας, από τις ωφελούμενες των Συμβουλευτικών Κέντρων **1.016** γυναίκες ενημερώθηκαν και **214** από αυτές εγκατέστησαν την ψηφιακή εφαρμογή στο Συμβουλευτικό Κέντρο.

Καθ' όλο αυτό το διάστημα, η λειτουργία της εφαρμογής αποτιμάται θετικά και παρότι παρατηρήθηκαν, περιστασιακά, κάποιες τεχνικές φύσεως δυσχέρειες (όπως επί παραδείγματι δυσκολία εγκατάστασης σε ακατάλληλες συσκευές και προβλήματα με κλειδάριθμους) αυτές επιλύθηκαν άμεσα και δεν σχετίζονταν με την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής κάθε αυτής.

Σε κάθε περίπτωση, στο πλαίσιο της διαρκούς βελτίωσης των υπηρεσιών που παρέχει η ΓΓΙΑΔ προς το κοινωνικό σύνολο, στον ευαίσθητο τομέα της καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών, η υπηρεσία μας είναι σε διαρκή συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία και φορείς καθώς και με την δωρήτρια εταιρεία με σκοπό την αναβάθμιση της εφαρμογής τόσο σε επίπεδο περιεχομένου όσο και τεχνικά, με σκοπό την παρακολούθηση της λειτουργίας της εφαρμογής «Panic Button» και την επεξεργασία προτάσεων και τεχνικών λύσεων για την βελτίωση της εφαρμογής.

Ως προς το εργαλείο για την ατομική αξιολόγηση των θυμάτων και διαχείριση του κινδύνου επανάληψης της βίας και της δευτερογενούς θυματοποίησης (risk tool) επισημαίνονται τα εξής:

Στο πλαίσιο του άρθρου 51 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής βίας, αλλά και των διεθνών καλών πρακτικών για την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, η ΓΓΙΑΔ έχει διαμορφώσει το Εργαλείο Εκτίμησης Επικινδυνότητας για την εκτίμηση του κινδύνου της φονικότητας, της σοβαρότητας της κατάστασης και του κινδύνου επανάληψης της βίας στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας/βίας κατά των γυναικών.

Επιπροσθέτως, στη βασική έκθεση αξιολόγησης της GREVIO για την Ελλάδα περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η σύσταση προς τις ελληνικές αρχές να διασφαλίζουν ότι λαμβάνει χώρα μία συστηματική αξιολόγηση κινδύνου και διαχείριση ασφαλείας σε όλα τα περιστατικά βίας κατά των γυναικών καθώς και ότι η αξιολόγηση κινδύνου θα πρέπει να επαναλαμβάνεται σε όλα τα στάδια της ποινικής διαδικασίας.

Το Εργαλείο Εκτίμησης Επικινδυνότητας προβλέπεται ακόμη στα άρθρα 16 έως 18 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1385 για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας.

Σε συμφωνία με το ανωτέρω πλαίσιο, στο άρθρο 23Α του ν. 3500/2006 (Α' 232), όπως τροποποιήθηκε με το ν.5090/2024, προβλέπεται ατομική αξιολόγηση των θυμάτων και διαχείριση του κινδύνου επανάληψης της βίας και της δευτερογενούς θυματοποίησης. Συγκεκριμένα, στην παρ. 1 ορίζεται ότι οι υπηρεσίες υποδοχής θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, όπως οι αστυνομικές αρχές, οι κοινωνικές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες υγείας και οι εξειδικευμένες δομές για την υποστήριξη των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, και ιδίως των γυναικών προβαίνουν σε: α) ατομική αξιολόγηση του θύματος, με σκοπό την εκτίμηση του κινδύνου να υποστεί επανάληψη της βίας ή δευτερογενή θυματοποίηση και β) διαχείριση του κινδύνου, με τον προσδιορισμό των κατάλληλων μέτρων άμεσης προστασίας του θύματος, προκειμένου να αποτραπούν η επανάληψη της βίας και η δευτερογενής θυματοποίηση.

Στην παρ. 2 του άρθρου 23Α, για τη διενέργεια της ατομικής αξιολόγησης του θύματος, λαμβάνονται υπόψη:

- α) τα προσωπικά χαρακτηριστικά του θύματος, όπως ηλικία, φυλή, θρησκεία, εθνικότητα ή εθνοτική καταγωγή, σεξουαλικός προσανατολισμός, ταυτότητα ή χαρακτηριστικά φύλου ή αναπηρία, καθεστώς διαμονής ή κατοικίας, σχέση συγγένειας και βαθμός οικονομικής ή άλλης εξάρτησης με τον δράστη, καθώς και το ιστορικό προηγούμενης θυματοποίησης,
- β) ο βαθμός βλάβης του θύματος, το είδος, η σοβαρότητα και η συχνότητα της βίας.
- γ) παράγοντες επικινδυνότητας ή υποτροπής της βίας, που συντρέχουν στο πρόσωπο του δράστη, όπως ιδίως απειλές για τη ζωή ή τη σωματική ακεραιότητα του θύματος, η κατοχή

πυροβόλου όπλου, προηγούμενες καταδίκες για ενδοοικογενειακή βία, εξακολουθητική παρακολούθηση, εξαρτήσεις από αλκοόλ ή άλλες ουσίες, εκδήλωση βίας ή απειλών ενώπιον ανηλίκου,

δ) άλλες ιδιαίτερες περιστάσεις που συντρέχουν είτε στο πρόσωπο του θύματος είτε στο πρόσωπο του δράστη.

Ορίζεται ακόμη ότι οι διωκτικές, εισαγγελικές και δικαστικές αρχές, ενώπιον των οποίων εκκρεμεί υπόθεση ενδοοικογενειακής βίας, όποτε κρίνεται αναγκαίο, ενημερώνουν και παραπέμπουν το θύμα, κατόπιν αίτησής του, σε κοινωνικές υπηρεσίες ή σε υπηρεσίες υγείας ή σε εξειδικευμένες δομές υποστήριξης θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, και ιδίως των γυναικών, για τη διενέργεια ατομικής αξιολόγησης, με σκοπό να προσδιοριστούν τα κατάλληλα μέτρα άμεσης προστασίας του. Σύμφωνα, δε, με την παρ. 3 του αρ. 23Α του ν.3500/2006 η ατομική αξιολόγηση επικαιροποιείται καθ' όλη τη διάρκεια της εκκρεμούς ποινικής διαδικασίας, αν ουσιωδώς μεταβάλλονται οι περιστάσεις που αποτέλεσαν τη βάση της.

Η αρμόδια υπηρεσία της ΓΓΙΑΔ έχει εντάξει τη δημιουργία οριζόντιου Εργαλείου Εκτίμησης Κινδύνου ενδοοικογενειακής βίας στη «Δράση 1.1.2: Εισαγωγή άλλων μέτρων για την επίτευξη των σκοπών της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης», του Άξονα Προτεραιότητας 1: Πρόληψη και Καταπολέμηση έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025, (ΕΣΔΙΦ 2021-2025). Η πιλοτική εφαρμογή του εργαλείου ατομικής αξιολόγησης κινδύνου πραγματοποιήθηκε από τον Μάιο του έτους 2022 έως και τον Νοέμβριο του έτους 2022, σε τρεις δήμους της χώρας (Περιστερί, Καβάλα, Ηράκλειο Κρήτης), ενώ τον Φεβρουάριο του έτους 2023 ολοκληρώθηκε και το στάδιο της αξιολόγησης της πιλοτικής εφαρμογής του εργαλείου.

Από πλευράς της ΓΓΙΑΔ έχει ήδη εκπονηθεί συγκεκριμένο **«Πλάνο ενεργειών για την καθολική εφαρμογή του Εργαλείου Εκτίμησης Επικινδυνότητας»**, το οποίο και αναλύεται στα παρακάτω έξι στάδια: α) *Στάδιο 1: Αποτίμηση της Εφαρμογής του Εργαλείου Εκτίμησης Επικινδυνότητας και διερεύνηση της καθολικής εφαρμογής του*, β) *Στάδιο 2: i) Ορισμός διαδικασίας εφαρμογής του Εργαλείου, ii) Ορισμός Ομάδας παρακολούθησης της εφαρμογής*, *Στάδιο 3: Νομοθετική Ρύθμιση για την Καθολική Εφαρμογή και Διαχείριση του Εργαλείου Εκτίμησης Επικινδυνότητας*, *Στάδιο 4: Σχεδιασμός της Εκπαίδευσης και Υλοποίηση Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών/Εκπαιδευτριών*, *Στάδιο 5: Υλοποίηση Εκπαίδευσης Στελεχών του Δικτύου δομών της ΓΓΙΑΔ*, *Στάδιο 6: Υλοποίηση Εκπαίδευσης Στελεχών εμπλεκόμενων φορέων*.

Όπως προκύπτει εκ των ανωτέρω, η νομοθετική ρύθμιση του εργαλείου ατομικής αξιολόγησης κινδύνου (risk tool) έχει ήδη λάβει χώρα, ενώ, όπως προεκτέθηκε έχει ολοκληρωθεί και η πιλοτική εφαρμογή του από την ΓΓΙΑΔ, ενώ έχει εκκινήσει και η διαδικασία για την έκδοση της προβλεπόμενης στην παρ. 6 του άρθρου 23Α του ν. 3500/2006 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Προστασίας του Πολίτη, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Υγείας και Μετανάστευσης και Ασύλου, με την οποία θα καθοριστούν όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες και διαδικασίες σχετικά με τη μεθοδολογία και τον τρόπο συνεργασίας των συναρμόδιων υπηρεσιών και αρχών για την εφαρμογή του εργαλείου ατομικής αξιολόγησης κινδύνου (risk tool). Στη συνέχεια θα ακολουθήσει ειδικό επιμορφωτικό πρόγραμμα, σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και

Αυτοδιοίκησης, για επαγγελματίες φορέων του Δημοσίου ή της αυτοδιοίκησης που εμπλέκονται στη σχετική διαδικασία.

Αναφορικά με την διαχείριση και ανταπόκριση στα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας, από πλευράς της υπηρεσίας μας τονίζεται ότι η ΓΓΙΑΔ έχει υπό την εποπτεία της ένα ολοκληρωμένο δίκτυο υποστήριξης γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας, και συγκεκριμένα:

1. Την 24ωρη Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900 που είναι εθνικής εμβέλειας, λειτουργεί σε 24ωρη βάση / 365 ημέρες το χρόνο και την στελεχώνουν ειδικά εκπαιδευμένοι σύμβουλοι, οι οποίοι παρέχουν συμβουλευτική στήριξη, στα ελληνικά και αγγλικά (τηλεφωνική ή μέσω e-mail: sos15900@isotita.gr).
2. Τα 44 Συμβουλευτικά Κέντρα, τα οποία παρέχουν:
 - ψυχολογική και κοινωνική στήριξη,
 - νομική συμβουλευτική και πληροφόρηση για τα δικαιώματα, τη σχετική νομοθεσία, τις απαιτούμενες διαδικασίες για την υποβολή καταγγελίας, μήνυσης κλπ.,
 - συμβουλευτική απασχόλησης και προώθησης στην αγορά εργασίας σε συνεργασία με άλλους φορείς,
 - υπηρεσίες παραπομπής σε ξενώνες, στις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές, στο δικαστήριο, σε νοσοκομεία ή κέντρα υγείας, σε φορείς κοινωνικής πολιτικής, σε φορείς φύλαξης και υποστήριξης παιδιών, ενώ ταυτόχρονα υλοποιούν δράσεις πρόληψης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας.
3. 20 Ξενώνες Φιλοξενίας και υπηρεσίες έκτακτης φιλοξενίας.

Όλες οι δομές στελεχώνονται από επιστημονικό προσωπικό (ψυχολόγους, κοινωνιολόγους, κοινωνικές/-ούς λειτουργούς και νομικούς) με υψηλή εξειδίκευση και μακρόχρονη εμπειρία στην συμβουλευτική γυναικών που διαχειρίζονται τα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, με αίσθημα ευθύνης και κοινωνικής ευαισθησίας για την προστασία των θυμάτων και των ανηλίκων.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΠΑΛΙΟΥΡΑ